

Tematik Masa Sistematiği

Çalıştay, 15 tematik masa üzerinden yürütülür. Her masa; belirli bir sektör veya konu başlığında derinlemesine analiz yapılması, ortak çözüm geliştirilmesi ve somut çıktı üretilmesi amacı taşır. Masalar kendi içinde bütünlüklü, birbirleriyle ise tamamlayıcıdır.

Tüm masalar ortak bir değerlendirme ve raporlama çerçevesi üzerinden çalışır:

Başlık	Açıklama
Sorun Tanımı	Mevcut durumda israfın, kaynak kaybının veya atık oluşumunun biçimi
İsraf Kalemleri	Atık oluşmadan önce ortaya çıkan kayıp, verimsizlik ve gereksiz kullanım alanları
Atık Kalemleri	Oluşan atığın türü, kaynağı ve yönetim ihtiyacı
Çözüm Yönü	Tasarruf, önleme, dönüşüm veya davranışsal müdahale önerisi
Uygulama Alanı	Yerel, ulusal veya sektörel düzeyde politika, altyapı ya da uygulama boyutu
Paydaşlar	Kamu kurumları, özel sektör, akademi, STK'lar, yerel temsil yapıları
Veri İhtiyacı	Ölçüm, izleme ve karşılaştırma için gerekli veri başlıkları ve göstergeler
Çıktı Tipi	Politika önerisi, ortak proje, veri seti, mevzuat önerisi veya pilot uygulama

Bu sistematik sayesinde her masa; yalnızca sorunların tartışıldığı bir alan değil, aynı zamanda **israf ve atık kalemlerinin tanımlandığı, ortak veri ihtiyacının belirlendiği ve uygulanabilir çözüm başlıklarının geliştirildiği** bir çalışma yapısı hâline gelir.

Blok Yapısı ve Tematik Masalar

Çalıştay, 15 tematik masa başlığını dört ana blok altında gruplandırır. Bu yapı; doğadan üretim süreçlerine, yaşam alanlarından yönetim ve veri altyapısına uzanan bütüncül bir dönüşüm zincirini temsil eder.

Her blok, "**İsraf → Tasarruf → Atık → Dönüşüm → İklim Etkisi**" döngüsünün belirli bir aşamasını güçlendirir ve bir sonraki aşamaya zemin oluşturur.

Blok 1 – Doğa ve Kaynak Yönetimi

Doğal sistemlerin korunması, afet risklerinin azaltılması, su ve sucul ekosistemlerin sürdürülebilir yönetimi.

Temel amaç:

Kaynakların korunması, çevresel dayanıklılığın artırılması ve iklim uyumunun güçlendirilmesi.

Masalar:

1. Masa: İklim, Afet ve Doğa Yönetimi
2. Masa: Su Yönetimi ve Sulama Verimliliği
3. Masa: Sıfır Atık Mavi – Sucul Ekosistemler, Göller ve Akarsular

Blok 2 – Üretim ve Tüketim Döngüsü

Tarımdan sanayiye uzanan üretim süreçleri ile tüketim alışkanlıklarının bütüncül şekilde ele alınması; kaynak kayıplarının önlenmesi ve döngüsel ekonominin güçlendirilmesi.

Temel amaç:

İsrafın önlenmesi, kaynak verimliliğinin artırılması ve ekonomik dönüşümün desteklenmesi.

Masalar:

4. Masa: Tarım, Gıda ve Organik Döngü
5. Masa: Ambalaj, Plastik ve Tek Kullanımlık Ürünler
6. Masa: Sanayi, Ticaret ve Dönüşüm Ekonomisi
7. Masa: Tekstil, Mobilya ve Tüketim Malları
8. Masa: Enerji ve Ulaşım Dönüşümü

Blok 3 – Yaşam Alanları ve Hizmet Sektörleri

Kent yaşamı, kamusal alanlar, hizmet sektörü ve sağlık sisteminde kaynak kullanımı, atık oluşumu ve davranışsal etkilerin ele alınması.

Temel amaç:

Günlük yaşamda israfın azaltılması, uygulama kapasitesinin güçlendirilmesi ve toplumsal karşılığı olan sürdürülebilir modellerin geliştirilmesi.

Masalar:

9. Masa: Kamusal Alanlar, Parklar, Yapı ve Kentsel Alan Yönetimi
10. Masa: Turizm, Otelcilik, Hizmet Sektörü ve Etkinlik Yönetimi
11. Masa: Sağlık Kurumlarında Sıfır Atık ve Kaynak Verimliliği

Blok 4 – Davranış, Yönetişim, Finansman ve Veri

Çevresel dönüşümün kültürel, kurumsal, ekonomik ve dijital boyutlarının birlikte ele alınması.

Temel amaç:

Kalıcı davranış değişimi, kurumsal koordinasyon, sürdürülebilir finansman ve veri temelli karar alma süreçlerinin güçlendirilmesi.

Masalar:

12. Masa: Kültürel, Eğitsel ve Toplumsal Dönüşüm
13. Masa: Finansman, Teşvik ve Dönüşüm Ekonomisi
14. Masa: Yönetişim ve Kurumsal Sistemler
15. Masa: Dijitalleşme, Veri Yönetimi ve İstatistik

Bu blok yapısı sayesinde çalıştay çıktıları yalnızca sektörel bazda değil; doğal, ekonomik, toplumsal, sağlık temelli ve yönetsel düzeylerde birbirini besleyen stratejik bir bütünlük içinde ele alınır.

Her il; kendi öncelikli israf kalemlerini (atık öncesi kayıplar) ve atık kalemlerini (oluşan atık türleri) tanımlayarak, bu yapı içerisinde kurumlar arası koordinasyon, ortak veri üretimi, çözüm geliştirme ve uygulama kapasitesini sistematik bir şekilde geliştirme imkânı bulur.

Böylece çalıştay modeli; yalnızca analiz yapan değil, aynı zamanda ölçen, yöneten ve uygulayan bütüncül bir dönüşüm mekanizmasına dönüşür.

BLOK 1 – Doğa ve Kaynak Yönetimi

1. Masa: İklim, Afet ve Doğa Yönetimi

(Afet risklerinin azaltılması, iklim uyumu ve doğa temelli çözümler)

- Sel, yangın, kuraklık ve heyelan gibi afet riskleri
- İklim değişikliğine uyum ve yerel planlama süreçleri
- Doğa temelli çözümler, yeşil altyapı ve karbon yutak alanları

- Şehir planlaması, tarım ve enerji politikalarının doğa ile uyumu
- Orman ekosistemleri, korunan alanlar ve doğal yaşam bölgelerinde atık baskısı, temizlik, bakım ve gözetim
- Biyolojik çeşitliliğin korunması, doğal yaşam alanlarının restorasyonu ve ekosistem bütünlüğü
- Afet sonrası yeniden inşa süreçlerinde döngüsel kaynak kullanımı, yeniden kullanım ve düşük karbonlu malzeme standartları
- Doğal alan yönetimi ve habitat izleme sistemleri, erken uyarı, veri paylaşımı ve risk haritalama mekanizmaları
- Doğal kaynakların gelecek kuşaklara aktarılmasını esas alan çevre kültürü
- İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında, ekosistem uyumlu ve bilimsel temelli ağaçlandırma çalışmaları ile karbon yutak kapasitesinin artırılması
- Karbon azaltımına yönelik yerel uygulamaların desteklenmesi ve karbon piyasalarına entegrasyon için ölçüm, izleme ve altyapı mekanizmalarının geliştirilmesi

2. Masa: Su Yönetimi ve Sulama Verimliliği

(Su kaynaklarının korunması, döngüsel su kullanımı ve verimlilik politikaları)

- Su kaynaklarının korunması ve havza bazlı planlama
- Göl, nehir, dere ve benzeri doğal su varlıklarında kayıp, kuruma ve ekolojik bozulma riski taşıyan alanların belirlenmesi
- Bu alanların korunması, rehabilitasyonu ve yeniden ihyasına yönelik çalışmaların geliştirilmesi
- İklim değişikliğine uyumlu su yönetimi ve uzun vadeli kuraklık stratejileri
- İçme suyu şebekelerinde kayıp–kaçak takibi, akıllı ölçüm ve altyapı yenileme sistemleri
- Gri su, yağmur suyu ve arıtılmış suyun yeniden kullanımı
- Kentsel su yönetiminde döngüsel kullanım modelleri
- Tarımsal sulamada modern basınçlı sistemler ve sensör tabanlı izleme yöntemleri
- Tarımsal üretimde su verimliliği ve doğru sulama planlaması
- Su–enerji verimliliği entegrasyonu ve yenilenebilir enerji uygulamaları
- Hanelerde, turistik tesislerde, kamu binalarında ve sanayi tesislerinde su tasarrufu uygulamaları
- Kentsel yeşil alanlarda, park ve bahçelerde döngüsel su kullanımı
- Sulak alanlar, havzalar ve suya bağlı ekosistemlerin korunarak karbon yutak kapasitesinin güçlendirilmesi
- Su okuryazarlığı, adil kullanım bilinci ve davranışsal dönüşüm kültürü

3. Masa: Sıfır Atık Mavi – Sucul Ekosistemler, Göller ve Akarsular

(Deniz, göl, nehir ve kıyı ekosistemlerinde kirlilik, kaynak yönetimi ve mavi ekonomi)

- Deniz, göl, nehir ve kıyı ekosistemlerinde kirlilik, habitat kaybı ve fiziksel tahribatın önlenmesi
- Karasal kaynaklı kirlilik: tarım, sanayi ve atıksu etkileri
- Atıksu arıtma, geri kazanım ve yeniden kullanım sistemleri
- Deniz, göl ve nehirlerde su kalitesi izleme, erken uyarı ve veri paylaşım sistemleri
- Mikroplastikler, kimyasal kirlilik ve ağır metallerin kaynakları ve etkileri
- Balıkçılık, taşımacılık ve turizm faaliyetlerinde kaynak kullanımı ve çevresel etkiler
- Liman, marina ve sahil alanlarında atık oluşumu, toplama ve yönetim sistemleri
- Deniz ve iç su ekosistemlerinde biyolojik çeşitliliğin korunması ve tür kayıplarının önlenmesi
- Deniz, göl ve kıyı ekosistemlerinde mavi karbon alanlarının korunması ve artırılması
- Kıyı ve su alanlarında ekonomik faaliyetlerin çevresel sürdürülebilirlik çerçevesinde değerlendirilmesi
- Su ekosistemlerine yönelik farkındalık, eğitim ve yerel katılım mekanizmaları
- Deniz ve kıyı alanlarında Sıfır Atık Mavi uygulamaları, temizlik kampanyaları ve gönüllülük faaliyetleri

- Deniz kirliliğinin kaynağında önlenmesine yönelik yerel uygulamalar ve farkındalık çalışmaları

BLOK 2 – Üretim ve Tüketim Döngüsü

4. Masa: Tarım, Gıda ve Organik Döngü

(Tarımsal üretimde kaynak verimliliği, gıda israfının önlenmesi ve döngüsel organik sistemler)

- Tarımsal üretimde su, toprak, enerji ve girdi kullanımında verimlilik
- Üretim planlaması, arz-talep dengesi ve pazar uyumsuzluğu kaynaklı ürün fazlası ve israfın önlenmesi
- Hasat, depolama ve lojistik süreçlerinde oluşan fireler ve kayıplar
- Tarımsal üretimde iklim uyumlu, sürdürülebilir ve düşük kayıplı üretim modelleri
- Tarım–gıda–tedarik zinciri boyunca hasat öncesi ve sonrası kaynak kayıplarının azaltılması
- Gıda üretimi, dağıtım ve tüketim süreçlerinde israf
- Perakende, restoran ve toplu tüketim alanlarında stok yönetimi ve tüketim planlaması kaynaklı gıda kayıpları
- Organik atıkların (mutfak, pazar, restoran vb.) toplanması ve değerlendirilmesi
- Kompost, biyogaz ve organik gübre sistemlerinin yaygınlaştırılması
- Tarımsal atıkların (sap, saman, organik artıklar vb.) yeniden değerlendirilmesi
- Gıda bağıışı, sosyal mutfaklar ve yerel dayanışma modelleri
- Tarım, gıda endüstrisi ve belediyeler arası iş birlikleri
- Evsel ve toplu tüketim alanlarında (restoran, otel, yemekhane vb.) gıda planlama, porsiyonlama yönetimi ve saklama alışkanlıkları
- Toplu tüketim sistemlerinde aşırı üretim ve büyük porsiyon uygulamalarından kaynaklanan gıda israfı
- Atıksız mutfak, yeniden kullanım ve paylaşım kültürü
- “Atıksız sofrası” anlayışı ve tüketim alışkanlıklarının dönüşümü
- Gıda okuryazarlığı, bilinçli tüketim ve sürdürülebilir beslenme kültürü

5. Masa: Ambalaj, Plastik ve Tek Kullanımlık Ürünler

(Ambalaj yönetimi, plastik kullanımı ve atıksız tüketim sistemleri)

- Tek kullanımlık plastiklerin azaltılması ve yeniden doldurma sistemleri
- Ambalaj tasarımı, sadeleştirme ve geri dönüştürülebilir malzeme kullanımı
- Ürün bazında gereksiz ve aşırı ambalaj kullanımının (overpackaging) azaltılması
- Market, restoran, otel ve etkinlik alanlarında ambalaj yönetimi
- Paketleme, lojistik ve e-ticaret süreçlerinde çok katmanlı paketleme ve sevkiyat kaynaklı ambalaj israfının azaltılması
- Depozito, iade, toplama ve dijital izleme sistemlerinin güçlendirilmesi
- Ambalaj atıklarının ayrıştırılması, toplanması ve geri dönüşüm altyapısının geliştirilmesi
- Kompozit ve çok katmanlı ambalaj türlerinde dönüşüm teknolojilerinin yaygınlaştırılması
- Üretici sorumluluğu mekanizmaları ve yerel yönetim iş birlikleri
- Ambalajın ürün, kaynak ve çevre üzerindeki toplam etkisinin değerlendirilmesi
- Pazarlama, raf görünürlüğü ve tüketim alışkanlıkları nedeniyle artan ambalaj kullanımının değerlendirilmesi
- Sorumlu tüketim alışkanlıkları ve davranışsal farkındalık kültürü
- Ambalaj ve plastik sektöründe mevcut üretim, istihdam ve tedarik yapısını koruyacak şekilde, kademeli geçiş takvimleriyle çevreye duyarlı, geri dönüştürülebilir ve alternatif malzeme kullanımına dönüşüm süreçlerinin planlanması

6. Masa: Sanayi, Ticaret ve Dönüşüm Ekonomisi

(Yeşil üretim, sorumlu ticaret ve israfı azaltan ekonomik sistemler)

- Organize sanayi bölgelerinde enerji, su ve atık yönetimi sistemlerinin bütünleşik dönüşümü

- Sanayi tesislerinde kaynak verimliliği, karbon azaltımı ve çevresel performans standartlarının uygulanması
- Endüstriyel simbiyoz, yan ürün takası ve ortak arıtma–geri kazanım altyapılarının yaygınlaştırılması
- Geri dönüşüm ve ileri dönüşüm odaklı sanayi kümelenmeleri, inovasyon merkezleri ve Ar-Ge yatırımları
- KOBİ’lerde döngüsel üretim, dijital izleme, verimlilik ve çevresel raporlama kapasitesinin artırılması
- Üretim süreçlerinde malzeme inovasyonu, yeniden kullanım ve düşük karbonlu üretim teknolojileri
- Tedarik zinciri boyunca stok yönetimi, talep planlama ve fazla üretim kaynaklı israfın önlenmesi
- Perakende, e-ticaret ve lojistik süreçlerinde iade, depolama ve paketleme kaynaklı atıkların azaltılması
- Ürün raf ömrü yönetimi, son kullanma tarihi yaklaşan ürünlerin yeniden değerlendirilmesi ve bağış sistemleri
- Ticaret süreçlerinde veri temelli talep tahmini ve israfı önleyici dijital sistemler
- Pazarlama ve satış stratejilerinin israf üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi
- Aşırı tüketimi teşvik eden kampanya, promosyon ve paket satış modellerinin yeniden tasarlanması
- “Çok al – tüket” yaklaşımı yerine “ihtiyaç kadar – verimli kullanım” odaklı yeni ticaret modelleri
- Moda, sezon ve trend odaklı hızlı tüketim alışkanlıklarının azaltılması
- Ürünlerin kullanım ömrünü uzatan, tamir ve yeniden kullanım odaklı pazarlama yaklaşımları
- Sorumlu tüketimi teşvik eden etiketleme, bilgilendirme ve şeffaflık uygulamaları
- Yeşil üretim sertifikaları, çevre etiketleri ve sürdürülebilir tedarik zinciri politikaları
- Ticaret, lojistik ve depolama sektörlerinde atıksız süreç tasarımı, enerji optimizasyonu ve dijital takip sistemleri
- Sanayi atıklarının hammaddeye dönüşümü, ileri dönüşüm endüstrileri ve yeniden tasarım süreçleri
- Dijital sanayi dönüşümü, akıllı fabrikalar ve yapay zekâ destekli kaynak verimliliği uygulamaları
- Yeşil inovasyon, teknoloji kuluçkaları ve döngüsel iş modellerinin geliştirilmesi
- Kamu–özel–üniversite iş birlikleriyle yeşil sanayi dönüşümünün finansmanı

7. Masa: Tekstil, Mobilya ve Tüketim Malları

(Yeniden kullanım, ürün ömrü yönetimi ve döngüsel tasarım kültürü)

- Üretim fazlası, stok ve sezon kaynaklı israfın önlenmesi
- Moda, trend ve sezon odaklı hızlı tüketim alışkanlıklarının ürün israfı üzerindeki etkileri
- Ürün ömrü yönetimi, dayanıklılık ve bakım kültürünün geliştirilmesi
- Kısa ömürlü ve düşük kaliteli ürün üretimi kaynaklı israfın azaltılması
- Onarım, paylaşım ve yeniden kullanım merkezlerinin kurulması
- Döngüsel tasarım, modüler üretim ve tamir edilebilir ürün modelleri
- Tekstil, mobilya ve ev eşyalarında geri dönüşüm altyapısının geliştirilmesi
- Atık hammadde ve yan ürünlerin yeniden değerlendirilmesi
- Sosyal işletmeler, kooperatifler ve ikinci el ekonomisinin güçlendirilmesi
- Dijital platformlar aracılığıyla paylaşım, takas ve yeniden kullanım sistemlerinin desteklenmesi
- Kullanılabilir durumdaki ürünlerin yeniden değerlendirilmesine yönelik bağış, toplama ve yeniden dağıtım sistemlerinin geliştirilmesi
- Kamu alımlarında dayanıklı, onarılabilir ve döngüsel ürün tercihlerinin teşviki
- “Az al, uzun kullan, yeniden değerlendir” anlayışının toplumsal yaygınlığı

8. Masa: Enerji ve Ulaşım Dönüşümü

(Enerji verimliliği, temiz ulaşım ve düşük karbon ekonomisi)

- Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanım oranının artırılması
- Kamu, sanayi ve hizmet sektörlerinde enerji verimliliği uygulamaları
- Sağlık, eğitim ve kamu hizmeti binalarında enerji, su ve malzeme verimliliği uygulamaları
- Binalarda ve işletmelerde gereksiz enerji tüketimi, bekleme (standby) kayıpları ve verimsiz kullanım alışkanlıkları
- Isıtma, soğutma ve aydınlatma sistemlerinde yanlış kullanım ve aşırı tüketim kaynaklı enerji israfı
- Ulaşımında yakıt israfının azaltılması, toplu taşıma ve elektrikli araç altyapısı
- Tek kişilik araç kullanımı, kısa mesafe araç bağımlılığı ve trafik kaynaklı yakıt israfı
- Alternatif yakıt teknolojileri, hidrojen ve biyoyakıt uygulamaları
- Şehir içi lojistikte karbon azaltımı, verimli dağıtım ve akıllı rota planlaması
- Enerji depolama, mikro şebekeler ve yerel üretim sistemlerinin desteklenmesi
- Dijital enerji verimliliği, veri merkezlerinde karbon ayak izi azaltımı
- Enerji dönüşüm yatırımlarında finansman, teşvik ve iş birliği modelleri
- Enerji okuryazarlığı ve davranışsal tasarruf kültürünün yaygınlaştırılması
- Ulaşım ve enerji planlamasında iklim dostu şehircilik yaklaşımı

BLOK 3 – Yaşam Alanları ve Hizmet Sektörleri

9. Masa: Kamusal Alanlar, Parklar, Yapı ve Kentsel Alan Yönetimi

(Kamusal alanlarda temizlik, kentsel bakım, yapı faaliyetleri ve toplumsal sahiplenme kültürü)

Yapı, İnşaat ve Kentsel Dönüşüm Süreçleri

- İnşaat, yıkım ve kentsel dönüşüm süreçlerinden kaynaklanan atıkların yönetimi
- Hafriyat, moloz ve yapı kaynaklı atıkların azaltılması, ayrıştırılması ve yeniden değerlendirilmesi
- Yapı ve altyapı çalışmalarında malzeme israfının önlenmesi ve dögüsel kullanım uygulamaları
- Geçici şantiye alanlarında çevresel yönetim, atık kontrolü ve standartların oluşturulması
- Kentsel dönüşüm ve altyapı projelerinde sürdürülebilir ve düşük atık üreten uygulama modelleri
- Proje planlama ve uygulama süreçlerinde fazla üretim, yanlış malzeme seçimi ve uygulama hatalarından kaynaklanan israf

Kamusal Alan Kullanımı ve Temizlik Yönetimi

- Kamusal alanlarda temizlik ve atık yönetimi süreçlerinin etkinliği
- Parklar, sahiller, meydanlar ve rekreasyon alanlarında ayrıştırma ve bakım standartları
- Belediye temizlik hizmetlerinde performans ölçümü ve izleme sistemleri
- Plastik, cam ve evsel atıkların kamusal alanlarda azaltılması ve kontrolü
- Geri dönüşüm kutuları, ayrıştırma istasyonları ve kamusal altyapının yaygınlaştırılması

Toplumsal Kullanım ve Davranış Boyutu

- Gönüllü temizlik hareketleri ve sivil katılım modelleri
- Üniversiteler, belediyeler ve topluluklar arasında sürdürülebilir bakım iş birlikleri
- Açık alan etkinliklerinde (festival, konser, fuar vb.) atıksız uygulama standartları
- Çocuklar ve gençlere yönelik çevre sorumluluğu programları
- Toplum temelli çevre okuryazarlığı ve sahiplenme kültürünün geliştirilmesi
- Kamusal alanların kullanımında kaynak verimliliği ve sürdürülebilir şehircilik yaklaşımı

10. Masa: Turizm, Otelcilik, Hizmet Sektörü ve Etkinlik Yönetimi

(Sürdürülebilir turizm, hizmet sektöründe verimlilik ve atıksız organizasyonlar)

- Otel, restoran ve turistik tesislerde su, enerji ve gıda verimliliği

- AVM'ler, kafe, restoran zincirleri ve toplu hizmet alanlarında sıfır atık uygulamaları
- AVM'ler, meydanlar, fuar alanları ve diğer toplu buluşma alanlarında yoğun tüketim ve atık oluşum süreçlerinin yönetimi
- Bu alanlarda temizlik, ayrıştırma, yönlendirme ve kullanıcı davranışına bağlı israfın azaltılması
- Açık büfe, porsiyonlama ve talep fazlası üretimden kaynaklanan gıda israfı
- Doluluk oranı, sezonluk talep dalgalanmaları ve yanlış planlama kaynaklı israf
- Tek kullanımlık ürünlerin azaltılması ve yeniden kullanım sistemleri
- Çevreye duyarlı konaklama sertifikaları (Yeşil Yıldız vb.), eko-etiket ve sürdürülebilir tesis standartları
- Atıksız etkinlik planlama, geçici altyapı yönetimi ve yeniden kullanım
- Etkinlik, fuar, organizasyon ve turizm faaliyetlerinde kısa süreli kullanım sonrası oluşan malzeme ve kaynak israfı
- Turizm bölgelerinde atık izleme, kıyı kirliliği ve su yönetimi uygulamaları
- Ziyaretçi davranışlarında aşırı tüketim, konfor odaklı kullanım ve tasarruf alışkanlıklarının sınırlılığı
- Misafir yönlendirme, bilgilendirme ve davranışsal farkındalık uygulamaları
- Kültür, sanat ve spor etkinliklerinde çevre dostu uygulamalar
- Yerel halk, işletmeler ve kamu arasında sürdürülebilir turizm iş birlikleri
- Turizm sektöründe karbon ayak izi ölçümü ve azaltım stratejileri
- Çalışanlara ve ziyaretçilere yönelik çevre farkındalık eğitimleri

11. Masa: Sağlık Kurumlarında Sıfır Atık ve Kaynak Verimliliği

(Sağlık sisteminde atık yönetimi, kaynak kullanımı ve sürdürülebilir operasyon)

- Hastaneler, sağlık ocakları ve tıbbi merkezlerde kaynak kullanımı ve atık oluşum süreçleri
- Tıbbi, tehlikeli ve evsel nitelikli atıkların ayrıştırılması ve güvenli yönetimi
- Klinik iş akışlarının malzeme, enerji ve su verimliliği üzerindeki etkisi
- Gereksiz ilaç, tetkik ve tıbbi sarf kullanımının önlenmesi
- Aşırı tüketim ve rutin dışı kullanım alışkanlıklarının kaynak verimliliği üzerindeki etkisi
- Aynı tetkik ve işlemlerin tekrarlanmasından kaynaklanan veri ve işlem israfı
- Son kullanma tarihi geçen ilaç ve tıbbi sarf malzemelerinden kaynaklanan israf
- Stok yönetimi, tedarik planlaması ve kullanım süreçlerinde verimlilik
- Satın alma, tedarik ve paketleme süreçlerinde oluşan kaynak kayıpları
- Tek kullanımlık ürün kullanımının azaltılması ve alternatif sistemler
- Hasta güvenliği, enfeksiyon kontrolü ve çevresel sürdürülebilirlik dengesi
- Sağlık çalışanlarının rolü, farkındalık düzeyi ve davranışsal dönüşüm
- Hasta davranışları, bilinç düzeyi ve sağlık hizmeti kullanım alışkanlıklarının kaynak verimliliği üzerindeki etkisi
- Sağlık tesislerinde enerji, su ve malzeme verimliliği uygulamaları
- Yeşil hastane standartları ve kalite yönetim sistemleri
- Sağlık kurumlarında veri temelli izleme, raporlama ve performans göstergeleri
- Sağlık sektöründe israf kalemlerinin tanımlanması ve ölçülmesi

BLOK 4 – Davranış, Yönetişim, Finansman ve Veri

12. Masa: Kültürel, Eğitsel ve Toplumsal Dönüşüm

(Değer temelli çevre bilinci, kanaat odaklı yaşam anlayışı ve davranışsal dönüşüm)

- Eğitim sisteminde sıfır atık, israf ve sürdürülebilirlik bilinci
- Müfredat, okul etkinlikleri ve gençlik projelerinde çevre farkındalığı
- Medya, sanat ve dijital platformlarda çevre kültürü, "emanet bilinci" ve kanaat temelli yaşam anlayışı
- Dini yapılar ve topluluk merkezlerinde çevresel sorumluluk
- Gönüllülük, sosyal katılım ve yerel hareketlerin teşviki

- Gösteriş tüketimi, aşırı tüketim ve ihtiyaç dışı kullanım alışkanlıklarının toplumsal etkileri
- Tek kullanımlık rahatlık kültürü ve alışkanlık temelli israf biçimlerinin değerlendirilmesi
- Kanaat, ölçülülük ve ihtiyaç odaklı tüketim anlayışının toplumsal karşılığı
- Paylaşım, ortak kullanım ve dayanışma temelli tüketim alışkanlıklarının geliştirilmesi
- İhtiyaç fazlasının paylaşılması, yeniden dağıtımı ve toplumsal faydaya dönüştürülmesi
- Yerel paylaşım ağları, topluluk temelli kullanım modelleri ve ortak tüketim sistemlerinin teşviki
- Sağlık tüketiminde israf bilinci ve bilinçli kullanım alışkanlıkları
- Çevre okuryazarlığı ölçüm ve değerlendirme sistemleri
- Yerel kültür ve geleneklerde çevre bilincinin yeniden canlandırılması
- Kadın, genç ve çocukların çevresel süreçlere katılımı
- İyi örneklerin görünür kılınması ve yaygınlaştırılması
- Toplumsal davranış kalıplarının, sosyolojik yapının ve tüketim alışkanlıklarının; milli, kültürel ve dini değerler çerçevesinde yeniden ele alınması ve güçlendirilmesi
- Davranışsal dönüşümü kalıcı kılabacak iletişim ve eğitim modelleri

13. Masa: Finansman, Teşvik ve Dönüşüm Ekonomisi

(Yeşil finansman, yatırım ağları ve dönüşüm ekonomisinin desteklenmesi)

- Yeşil fonlar, hibe programları, teşvikler ve uygun kredi mekanizmaları yoluyla çevresel dönüşüm yatırımlarının desteklenmesi
- Atık yönetimi, israfın önlenmesi, enerji verimliliği ve iklim uyumlu projelere özel finansman modellerinin geliştirilmesi
- Karbon piyasası, yeşil tahvil ve sürdürülebilir finans araçlarının yaygınlaştırılması ve erişilebilirliğinin artırılması
- Yerel yönetimler ve özel sektör için karbon piyasalarına erişimi kolaylaştıracak proje geliştirme, sertifikasyon ve gelir paylaşım mekanizmalarının desteklenmesi
- Karbon yutak alanlarının (ağaçlandırma, sulak alanlar ve doğa temelli çözümler) artırılmasına yönelik finansman ve yatırım modellerinin oluşturulması
- Çevresel etkisi yüksek sektörlerde (ambalaj, plastik, enerji, üretim vb.) kademeli dönüşüm süreçlerini destekleyecek geçiş finansmanı mekanizmalarının geliştirilmesi
- KOBİ'ler, kadın girişimciler, genç yenilikçiler ve yerel üreticiler için çevre odaklı finansman araçlarının çeşitlendirilmesi
- Performans bazlı finansman, etki yatırımı ve ölçülebilir çıktılara dayalı destek modellerinin yaygınlaştırılması
- Kamu-özel-STK iş birlikleriyle yatırım ağlarının oluşturulması ve bölgesel finansman konsorsiyumlarının geliştirilmesi
- Mikro kredi, sosyal finansman ve dayanışma temelli ekonomik modellerle yerel dönüşüm süreçlerinin desteklenmesi
- Ulusal ve uluslararası finans kuruluşlarıyla iş birliği mekanizmalarının güçlendirilmesi ve kapasite geliştirilmesi
- Yatırımların çevresel etkilerinin (ESG, karbon ayak izi, kaynak verimliliği) ölçülmesi, izlenmesi ve standartlaştırılması
- Hibe, teşvik ve finansman programlarına, israfın önlenmesi, atık azaltımı ve kaynak verimliliği kriterlerinin zorunlu çevresel performans şartı olarak entegre edilmesi
- Yeşil finansman okuryazarlığının artırılması, proje geliştirme ve fonlara erişim kapasitesinin güçlendirilmesi

14. Masa: Yönetişim ve Kurumsal Sistemler

(Kurumsal koordinasyon, sorumluluk paylaşımı ve uygulama yönetimi)

- Kamu kurumlarında sıfır atık performans standartları, ölçülebilir hedefler ve kurum bazlı sorumluluk sistemleri

- Kurumlar arası koordinasyon, görev paylaşımı ve yetki–sorumluluk netliği sağlayan çalışma mekanizmaları
- İzleme ve performans değerlendirme süreçlerinin kurumsal sorumluluklar üzerinden yapılandırılması
- Ulusal strateji, yerel plan ve mevzuat uyumu; uygulamada karşılaşılan boşluklar ve uyumsuzluk alanlarının belirlenmesi
- Kurum içi eğitim, uygulayıcı personelin kapasite gelişimi ve sürdürülebilir yönetim kültürünün yaygınlaştırılması
- Yeşil ofis ve sürdürülebilir kamu uygulamaları; kurum içi günlük işleyişe yansıyan somut uygulamalar
- Sağlık, eğitim ve kamu binalarında çevresel uygulamaların kurumsal sahipliği ve sorumluluk yapısı
- Yeşil bina ve sürdürülebilir yapı uygulamalarında kurumların rolü, sorumluluğu ve uygulama kapasitesi
- Kamu–üniversite–özel sektör iş birlikleri; ortak uygulama geliştirme ve birlikte hareket etme kapasitesi
- Kurumlar arası koordinasyon toplantıları, ortak karar mekanizmaları ve sürdürülebilir iş birliği modelleri
- Denetim ve teşvik sistemlerinin kurumsal yapıya entegrasyonu; performansa dayalı teşvik ve yaptırım mekanizmaları

15. Masa: Dijitalleşme, Veri Yönetimi ve İstatistik

(Ölçülebilirlik, izlenebilirlik ve karar destek altyapısı)

- İl düzeyinde izlenecek temel gösterge ve ölçüm başlıklarının belirlenmesi
- Her ilin kendi israf kalemlerini (atık öncesi kayıplar) ve atık kalemlerini (oluşan atık türleri) sektör bazında tanımlaması
- İsraf ve atığın ölçülmesine yönelik veri toplama yöntemleri, ölçüm standartları ve ortak metodolojilerin geliştirilmesi
- Veri kaynaklarının tanımlanması ve kurumlar arası veri üretim sorumluluklarının netleştirilmesi
- Kurumlar arası veri paylaşımı ve birlikte çalışabilirlik altyapısının değerlendirilmesi
- İsraf ve atığın miktar, tür, kaynak ve nedenlerinin il ve sektör bazında ölçülmesi ve sınıflandırılması
- Ürün grupları, hizmet alanları ve demografik farklılıkları içeren veri setlerinin oluşturulması
- Nicel (miktar, oran, eğilim) ve nitel (davranış, alışkanlık, uygulama düzeyi) verilerin birlikte analiz edilmesi
- İl bazlı karşılaştırmalar, eğilim analizleri ve öncelikli risk alanlarının belirlenmesi
- Hedef gruplara (haneler, işletmeler, kamu kurumları, sektörler vb.) yönelik davranışsal veri analizlerinin yapılması
- Dijital teknolojilerin rolü (sensörler, yazılım sistemleri, platformlar vb.) ile veri toplama ve izleme kapasitesinin değerlendirilmesi
- Veri temelli geri bildirim, izleme ve teşvik mekanizmalarının geliştirilmesi
- Yerel verilerin ulusal ölçekte karşılaştırılabilir ve entegre edilebilir formatta üretilmesi
- Karar vericiler için görselleştirilmiş raporlar, gösterge panelleri ve erken uyarı araçlarının geliştirilmesi
- Açık veri, şeffaflık, akademik iş birlikleri ve kurumsal veri kapasitesinin güçlendirilmesi
- Veri güvenliği, yetkilendirme ve etik konuların değerlendirilmesi
- Veri kalitesi, tutarlılık ve güvenilirlik sorunlarının tespiti

14. ve 15. Masa Entegrasyonu

Yönetişim ve Kurumsal Sistemler Masası ile Dijitalleşme, Veri Yönetimi ve İstatistik Masası, çalıştay sürecinin iki tamamlayıcı bileşeni olarak eşgüdüm içinde çalışır.

Yönetişim masasında; kurumlar arası sorumluluklar, hedefler, uygulama alanları ve koordinasyon mekanizmaları belirlenirken, veri masası bu yapıların ölçülebilir, izlenebilir ve değerlendirilebilir hâle gelmesini sağlayacak veri altyapısını oluşturur.

Bu kapsamda:

- Yönetişim masasında belirlenen hedefler, veri masasında gösterge, ölçüm kriteri ve veri ihtiyacına dönüştürülür
- Veri masasında üretilen analizler, eğilimler ve tespitler; yönetim masasına karar destek girdisi sağlar
- Kurumlara atanan sorumluluklar, veri masası tarafından geliştirilen sistemler aracılığıyla izlenebilir ve raporlanabilir hâle getirilir
- Veri üretimi ve izleme süreçleri, yönetim masasında belirlenen kurumsal yapı ve işleyişle uyumlu şekilde yürütülür
- Bu iki masa arasındaki etkileşim sayesinde, karar alma süreçleri veriyle desteklenir, veri üretimi ise doğrudan uygulamaya hizmet eder

Bu entegrasyon sayesinde çalıştay modeli; yalnızca karar üreten değil, aynı zamanda bu kararları ölçen, izleyen ve geliştiren bütüncül bir yönetim sistemine dönüşür.

Masa Düzeyi Raporlama Yapısı

Her tematik masa oturumu sonunda aşağıdaki standart formatta rapor oluşturur:

Rapor Bölümü	İçerik Açıklaması
Durum Analizi	Mevcut durum, yerel veriler ve saha gözlemleri
İsraf Kalemleri	Atık oluşmadan önceki kaynak kayıpları ve verimsizlik alanları
Atık Kalemleri	Tür, kaynak ve yönetim ihtiyacına göre sınıflandırılmış atıklar
Sorun Tanımı	Altyapı, mevzuat, davranış veya sistem eksiklikleri
Çözüm Önerisi	Politika, teknik uygulama veya davranışsal çözüm
Pilot Uygulama	Yerelde uygulanabilir, kurumlar arası iş birliği içeren örnek proje
İzleme Göstergesi	Başarıyı ölçen veri ve performans kriterleri
Sorumlu Paydaş	Kurum, belediye, üniversite veya sektör temsilcisi
30 Mart Hedefi	Ölçülebilir, ulaşılabilir yıllık hedef